

Nr 50.

Ankom till riksdagens kansli den 23 maj 1935 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående uttagande i vissa fall av ogulden utländsk utskyld eller allmän avgift, m. m.

Genom en den 17 maj 1935 dagtecknad, till lagutskott hänvisad proposition, nr 242, vilken behandlats av första lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagda, i statsrådet och lagrådet förda protokoll, föreslagit riksdagen att antaga följande förslag till

1) L a g

angående uttagande i vissa fall av ogulden utländsk utskyld eller allmän avgift.

Härigenom förordnas som följer:

Ogulden utländsk utskyld eller allmän avgift må, i den mån Konungen på grund av överenskommelse med främmande stat därom förordnar, uttagas här i riket. Föranleder indrivning av sådan utskyld eller avgift talan inför domstol eller annan myndighet här i riket, skall myndighet, som Konungen förordnar, äga mottaga stämning samt i svenska statens namn själv eller genom ombud tala och svara, såsom om fråga vore om utskyld till kronan.

Denna lag träder i kraft den dag Konungen bestämmer.

2) L a g

om införsel i avlöning, pension eller livränta för uttagande av oguldna utländska utskylder eller allmänna avgifter.

Härigenom förordnas som följer:

Därest på grund av överenskommelse mellan Sverige och främmande stat indrivning av oguldna utländska utskylder eller allmänna avgifter må äga rum här i riket, äger Konungen under förutsättning av ömsesidighet förordna, att införsel i gäldenären tillkommande avlöning, pension eller livränta må kunna meddelas för uttagande av sådana utskylder eller avgifter jämte därå belöpande ränta samt stadgad indrivningsavgift, uppbördsprovision eller likartad avgift. Därvid skola de bestämmelser, som i lagen om införsel i avlö-

ning, pension eller livränta äro meddelade beträffande införsel för oguldna utskylder eller allmänna avgifter, äga motsvarande tillämpning.

Denna lag träder i kraft den dag Konungen bestämmer.

Till motivering av förenämnda förslag anför *föredragande departementschefen*:

»Under senare år hava strävandena å den internationella skatterättens område, vilka förut i främsta rummet inriktat sig på åstadkommandet av överenskommelser för undvikande av dubbelbeskattning, jämväl omfattat försök att i möjligaste mån förhindra skatteflykt till utlandet samt att erhålla uppgifter från utlandet i och för taxering. Då en stats utskylder endast i undantagsfall — vanligen då efter domstolsprövning — kunnat uttagas i en främmande stat, har lösningen av frågan om s. k. rättshjälp eller handräckning staterna emellan i skatteärenden måst sökas genom avslutande av särskilda överenskommelser. Dessa omfatta vanligen förbindelser av de avtalslutande staterna att lämna varandra såväl hjälp med införskaffande av utredning och delgivning i beskattningsärenden som ock handräckning för uttagande av skatt.

Jämväl för Sveriges vidkommande har frågan om avslutande av dylika överenskommelser med främmande stater blivit aktuell. Sålunda hava jämlikt förbindelse i det numera upphävida handels- och sjöfartsavtalet den 14 maj 1926 mellan Sverige och Tyska riket förhandlingar förts mellan de båda staterna om avslutande av ett fullständigt handräckningsavtal. Även i förhållande till andra främmande stater kunna frågor om avtal i dylikt hänseende snart väntas uppkomma.

Enligt den grundläggande principen i avtal av förevarande slag skola exigibla beslut i beskattningsärenden erkännas såsom gällande i den andra staten och där verkställas i enlighet med lagstiftningen i sistnämnda stat. Detta innebär, för det fall att Sverige ingår sådant avtal med främmande stat, att vid uttagande av ifrågavarande utländska utskylder i Sverige samma utsökningsmöjligheter skola stå till buds som vid indrivning av svenska utskylder i Sverige.

Emellertid äro utländska utskylder enligt gällande rätt överhuvud ej exigibla i Sverige. Att sådana utskylder ej kunnat i Sverige uttagas i administrativ ordning har ansetts ligga i sakens natur. Försök av utländsk stat eller kommun att efter stämning å den skattskyldige till allmän domstol i Sverige få skatteanspråk pröva de hava i högsta instans avvisats under motivering, att anspråken icke vore av beskaffenhet att kunna prövas av domstol här i riket (se Nytt juridiskt arkiv 1914, sid. 409, och 1924, sid. 635). För genomförande av ett avtal av ifrågavarande slag lär det fördenskull vara erforderligt att genom uttryckligt lagstadgande skapa möjlighet för utländska utskylders uttagande i Sverige. Inom finansdepartementet har utarbetats ett förslag till *lag angående uttagande i vissa fall av ogulden utländsk utskyld eller allmän*

avgift, i vilken lag ett generellt stadgande lämnas därom, att ogulden utländsk utskyld eller allmän avgift må uttagas här i riket, i den mån Konungen på grund av överenskommelse med främmande stat därom förordnar. Det torde böra framhållas, att ifrågavarande lag icke är avsedd att lämna en främmande stat möjlighet att i Sverige erhålla rättsskydd eller exekution för sina utskylder i annan mån eller i annan ordning än vad avtal med staten i fråga föranleder. Anvisar avtalet den främmande staten viss väg för erhållande av handräckning för uttagande i Sverige av oguldna utskylder, exempelvis — såsom ifrågasatts — erhållande hos Kungl. Maj:t av ett administrativt exequatur och därefter indrivning i samma ordning som gäller beträffande svenska utskylder, är det alltså myndighet i den främmande staten betaget att föra talan vid allmän domstol i Sverige om utdömande av fordran på grund av de oguldna utskylderna.

I lagförslaget hava även upptagits vissa processuella föreskrifter. Indrivning av utländsk utskyld i Sverige kan nämligen — liksom indrivning av svensk utskyld — på olika sätt föranleda talan vid svensk domstol eller annan svensk myndighet. Såsom exempel på sådan talan kunna nämnas klander av utmätning enligt 69 § utsökningslagen samt ansökan om den skattskyldiges försättning i konkurs. Har konkurs inträffat, blir fråga om talan vid borgenärssammanträden inför konkursdomaren eller rättens ombudsman. Vidare kunna rättegångar uppkomma i anledning av konkurs, såsom mål om tvistiga fordringar, talan om återvinning, klagan över beslut vid borgenärssammanträde, klander å redovisning eller utdelningsförslag, fastställande av arvoden m. m. Då ett avtal av förevarande slag förutsättes komma att innebära, att envar av de båda staterna helt ombesörjer indrivningen av den andra statens utskylder i den egna staten, synes lagen böra innehålla, att därest indrivning av ogulden utländsk utskyld eller allmän avgift föranleder talan inför domstol eller annan myndighet här i riket, skall myndighet, som Kungl. Maj:t förordnar, äga mottaga stämning samt i svenska statens namn själv eller genom ombud tala och svara, såsom om fråga vore om årlig utskyld till kronan. Det är alltså svenska staten som skall vara part i processen, vilket bland annat medför, att det i förekommande fall blir svenska staten och ej den utländska staten eller kommunen, som skall förpliktas utgiva ersättning för rättegångskostnader till motparten. Det är naturligen endast i processuellt hänseende, som de utländska utskylderna skola behandlas såsom utskylder till svenska staten. Någon förmånsrätt kan sålunda icke skapas genom den föreslagna lagbestämmelsen.

Vid indrivning här i riket av utländska utskylder bör, under förutsättning av ömsesidighet, stå till förfogande jämväl införselförfarande i samma utsträckning som beträffande svenska utskylder. En utvidgning av lagen den 14 juni 1917 (nr 380) om införsel i avlöning, pension eller livränta torde fördenskull vara erforderlig och har lämpligen synts böra ske i form av en fristående lag. Enligt utarbetat förslag till *lag om införsel i avlöning, pension eller livränta för uttagande av oguldna utländska utskylder eller allmänna avgifter* skall Konungen äga att i anledning av handräckningsavtal med främ-

mande stat under förutsättning av ömsesidighet förordna, att införsel må kunna meddelas för uttagande av utländska utskylder, därvid de bestämmelser, som i införsellagen äro meddelade beträffande införsel för oguldna utskylder eller allmänna avgifter, skola äga motsvarande tillämpning. Jämfört med bestämmelserna i 7 § andra stycket samt 21 § införsellagen innebär det nya stadgandet, att därest införsel beviljats dels för svenska utskylder, dels för utländska utskylder och dels för underhållsbidrag, varom i 1 § nämnda lag sägs, skall det belopp, som innehålles, i första hand gå till bidragets betalning, varefter återstoden fördelas på de olika utskylderna, svenska och utländska, i förhållande till deras storlek.»

Lagrådet har lämnat förslagen utan anmärkning.

Utskottet. Utskottet har vid sin granskning av propositionen ej funnit anledning till erinran mot densamma och får alltså hemställa,

att förevarande proposition måtte av riksdagen bifallas.

Stockholm den 23 maj 1935.

På första lagutskottets vägnar:

A. ÅKERMAN.

Vid detta ärendes behandling ha närvarit:

från första kammaren: herrar *Åkerman*, *Anderson* i Hägelåkra, *Klefbeck*, *Svenson* i Eskhult, *Norling*, *Wijkström* och *von Mühlenfels*;

från andra kammaren: herrar *Lindqvist*, *Ryberg*, *Wallerius*, *Olsson* i Rimforsa och *Olsson* i Mellerud, fröken *Wellin* samt herrar *Johnsson* i Kalmar och *Lindberg* i Stockholm.